

Salvador Cardús

Agraïts i a punt

L' independentisme s'ha dit la veritat a ell mateix des del primer dia: aquest camí fa pujada, i encara en farà més al tram final. També s'han dit mitges veritats i alguna mentida, és cert. I és que, per a bé i per a mal, no ha estat un procés controlat des de dalt per un gabinet de guerra, ni per un equip de propaganda professional, ni per un lideratge unipersonal carismàtic i autoritari. S'ha fet de manera transversal, amb improvisacions, sovint amb més il·lusió que càlcul. Amb intel·ligència i amb friquisme. Amb incondicionals i amb cagadubtes. I cadascú s'ha agafat a allò que més el concernia. Uns, a la denúncia del greuge fiscal. D'altres, a la indignació pels intents d'humiliació. Molts, a un sentit bàsic de dignitat nacional. Tots, a la promesa d'un futur de prosperitat econòmica, plenitud cultural i radicalitat democràtica. Però des del primer dia, coneixent l'adversari, sabíem que per arribar a la independència caldria que hi hagués gent disposada a anar a la presó. I aquest dia ha arribat, i és l'indicador més clar que el temps d'espera s'acaba.

EL QUE POTSER no era gens previsible és que els primers a passar pels tribunals fossin dels últims que van arribar a l'independentisme. Tots els partits han tingut les seves ambigüitats. Fins i tot ERC, participant en la redacció d'un nou Estatut que no n'era gens, d'independentista. I va tenir dubtes en la seva posició davant el referèndum: del vot nul a l'abstenció, de la crítica al *no* "per espanyolista" –deien– al *no* final que els va expulsar del govern (vegeu "No vol dir *no*", AVUI, 28 d'abril del 2006). Però l'antiga CiU se n'enduu la palma. El 2003 estava en aquell absurd de la "sobirania compartida". A primers del 2010 encara defensava l'Estatut del 2006. El 2012 no passava encara del pacte fiscal. I no va arribar a la independència fins al 2014, amb molts peus arrossegats. Tanmateix, han estat els primers a rebre perquè han estat els primers a jugar-se-la. I és precisament el fet de ser els darrers a arribar al compromís per la independència allò que els dona una exemplaritat que ningú més no podria aportar.

EFFECTIVAMENT, aquella CiU del 9-N i els seus líders hi van posar el coll. Sense el seu valor no tindríem la majoria democràtica actual a favor de la independència. Ho repetiré ara que

PERE VIRGILI

.....
No era gens previsible que els primers a passar pels tribunals fossin dels últims que van arribar a l'independentisme

venen moments decisius: el referèndum el guanyarem amb el vot dels últims que es decideixin pel sí. Amb els de sempre no seríem prou. I el que és més meritori del govern d'Artur Mas és que en lloc de fer cas dels poders fàctics –amenaces incloses–, o de buscar la confortabilitat dins del propi partit, va atendre el que va considerar que era el clamor popular que havia de representar. CDC va rebre un cop molt fort amb la rara confessió de Jordi Pujol. I ningú no sabrà mai què li hauria passat si no hagués abraçat l'independentisme. Però que el 9-N no era una maniobra de supervivència dels que hi van posar la cara, és una evidència que el mateix David Fernández va saber veure amb tota lucidesa... i amb no menys risc personal.

NO SÉ SI ES POT fer política esperant que la ciutadania t'agraeixi la dedicació, el risc o el sacrifici. En tot cas, és clar que els adversaris no solen mostrar cap mena de compassió. I està ben documentat que les pitjors punyalades són les que es claven dins del propi partit. Però la impressionant mobilització d'ahir dilluns davant de l'inici del judici de Mas, Ortega i Rigau –anticipant el de l'ara diputat Homs per la mateixa raó–, demostra que som un país agraït amb qui l'ha sabut defensar dignament. També demostra que l'independentisme, de cansat, no n'està. I, sobretot, recorda a tothom que el país ja està a punt per passar del dret a decidir al deure de decidir.